



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis, Commentariorum Libri LVIII

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Spithame.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

A quuntur, alii breves, alii positos à Deo dies in mensura digitorum iv. ajunt: alii palmi longitudine constitutos dies, alii pugilares dies datos, atque ii minima etiam mensura mentionem faciunt. Paraphratici: *veluti in digitis numeratos habere paucissimos dies meos*: Sed illud, *veluti in digitis numeratos*, nihil ad rem: de mensura enim hic est fermo. Quare vulgata traductio, commensurabiles habet, sed sensum non exprimit integrum *της παλαιης*: quare id forte melius quod ex Adama mantio conijcere possumus, si legamus, *Eccc quam breves admodum posuisti dies meos*, quippe cum quatuor digitorum mensura brevis admodum sit, ac perinde vitæ nostræ brevitatem significet. Hinc clamat Jobes: *Nihil enim sunt dies mei*. Ut mislum faciamus Hippocratem, vitam quidem brevem, artem vero longam esse conquerentem, & quæ multa in hanc sententiam dici possent. Euthymius quoque palæstam quatuor digitorum conjunctione fieri, spithamæque tertiam esse partem dicit, ac perinde minimam omnino mensuram, eoque nomine paucitatem dierum, quos vivimus, intelligi. Sed quoniam id nomen *δοξ της παλης* deduci possit, interpretari etiam posse dicit Contentiosos, seu laboriosos dies, hoc est, lucra pugnaque plenos: in lucra enim labore ac contentione multa utimur. Ideo vero Dori nomine mensuram eam appellari dicunt, quod eorum plurima quæ donantur (id enim est vocabuli significatum) ab eodem digitorum loco amittantur, quod *παλαιης* constat, à quatuor quippe digitis. Plinius antiquos ait Græcos vocasse *δωρον*, quem nos palmum. Vitruvius quoque, quem nos palmum *δωρον* ait à Græcis dici, quod munerum datio Græcè *δωρον* appellatur. Id autem semper per manus geri.

Job. 7. cap.

*Sic de δωρον
δωρον
palmam porrecliam, & in versutu inter palmam porrecliam & extremitatem digiti medii.*

ΔΟΧΜΗ. CAP. XXXVI.

Dochme dimensio est decem digitorum. Sunt tamen qui *δοχμήν* mensuram eandem esse putent cum Doro: quatuor quippe digitorum in exporrecta manu coherentium ita ut *δοχμή* & extremitatem digiti efficiant. Atque apud aliquos invenias *αρισταμήν δοχμήν* etiam appellari, atque id apud Hesiodi commentatores.

ΣΠΙΘΑΜΗ. CAP. XXXVII.

Σπιθαμή omnino duodecim est digitorum: quippe quod à digiti auricularis ungue ad extremum usque pollicem occupamus. Plinio libro vii. cap. altero, ubi de Pygmæorum statura loquitur, ternas eos spithamas longitudine, hoc est, ternos dodrantes non excedere dicit. Dodrantem posuit Plinius ratione pedis habita, ex quo si dematur quadrans, reliqui erunt digiti duodecim, eaque pars quæ tribus constat quadrantibus, Dodrans nimirum appellatur. Frontinus spithamam etiam Sextantem dici scribit, habereque palmos tres, uncias novem, digitos duodecim.

*Quibus con-
stet spithama, & hieroglyphica.
Hinc illud
Diogeniani
Σπιθαμή
& βίς spithama
βίς.*

DEUS. CAP. XXXVIII.

Adducit hæc rerum series in memoriam id, quod Propheta, plurimum hieroglyphico, si non caractere, idiomate certè hieroglyphicis perquam simili utentes, Deum appellatione Spithamæ vocitarunt, penes quem scilicet sit rerum omnium facultas, supremæque authoritas: manu passa propemodum occupata, qua singula ordine tenoreque certo temperat ac moderatur, neque non fines aquis terminis distributos, dimensionesque omnibus, quæ in universo mundo sunt, rebus lege sua dipartitur. Moris enim est oblatarum rerum magnitudinem spithamis, quæ nobis promptuaria est mensura, dimitiri. Quod vero dictum de omnipotentia Dei, sufficiat unus ex quadragesimo cap. Esaiæ locus: *Quis mensus est pugillo aquas, & calum palmo ponderavit?* & quæ sequuntur. Ubi Hieronymus: *Quod autem pugillum vocat & palmum, humanæ consuetudinis verbis utitur, atque mensuram, ut Dei potentiam per nostra verba discamus*. Et paulo post *αρισταμή* autem, hoc est, palmus, extensam significat manum à pollice usque ad extremum digitum. Quæ vero ibidem posita sunt de lichano gustatore, ut idem interpretatur digito, ac perinde minimo, alii viderint.

VITA BREVIS. CAP. XXXIX.

In Spithama autem, ut superius dictum, vitæ brevis hieroglyphicè habetur, quod à Græcis authoribus positum est, ut minimum vitæ spatiolum mensuræ ejusmodi parvitate significaretur, usurpaturque